

Planinski biser u podnožju Čvrsnice

Masna Luka, smještena u podnožju Čvrsnice, jedno je od najljepših mjesta u Parku prirode Blidinje. S prekrasnom Crkvom svetog Ilije koja se savršeno uklapa u prirodni ambijent, ovo područje obiluje borovom i jelovom šumom te izvorima pitke vode, među kojima je najpoznatije vrelo Jasle. Kao najveće europsko stanište endemskog bora munike, Masna Luka je idealno mjesto za odmor i potpuno prepuštanje prirodi, a posjetitelji mogu obići i franjevačku galeriju s bogatim umjetninama.

Crkva sv. Ilije u Masnoj Luci

Kedžara – grob Dive Grabovčeve

Prostor je to u kojem dominira stećak i spomenik katoličkoj **mučenici, Divi Grabovčevoj** iz Rame o kojoj su napisane brojni uradci, opere i romani, te guslarske pjesme i filmovi. Naime, 1909. fra. Jeronim Vladić je pozvao poznatoga hrvatskoga arheologa Ćiru Truhelku da analizira kostur i utvrdi potrebite činjenice. U Splitu je utvrđeno da se radi o kosturu djevojke (17 godina) koja je prema nalazima živjela u drugoj polovici 17. stoljeća. Nakon obuhvatnog istraživanja Divine kosti vraćene su na Kedžaru, gdje je grob obilježen drvenim križem i velikim stećkom. Godine 1998. hrvatski kipar Kuzma Kovačić izradio je mjedeni kip u stvarnoj veličini s natpisom. „Zlo u mraku ima oči, ali na svjetlu oslijepi. Divi, daru svjetla, Rama 1998.“

Fra Petar Krasić, višegodišnjim pastoralnim radom, gradnjom crkve sv. Ilije i Franjevačke kuće za odmor i duhovne susrete, učinio je privlačnim ovo lijepo mjesto u Parku prirode Blidinje. Uz to posebice smo zahvali fra Petru što je hrvatsku mučenicu Divu, kći Luke i Luce Grabovac iz sela Varvara u Rami, revitalizirao uvijek početkom srpnja hodočašće na njezin grob na Kedžari.

Moj prvi pohod na grob Dive Grabovčeve, na Gospojinu 2025.

Dobrotom šofera **fra Marina Karačića** poslije podne na Gospojinu (2025.) došao sam prvi put u životu na Kedžaru i u Masnu luku. Zahvalan sam Bogu što sam pohodio grob Dive, te u duhu osjetio u tišini Vranske visoravni njezino čisto srce i čvrstu vjeru s jasnom porukom da su i danas vjera, čistoća, domovina, žrtva i ljubav stvarnosti koje život znače. Nakon predaha pod prigodnom sjenicom pošao sam do spomenika i stečka koji odsjeva boljom budućnošću.

U mučenici Divi utjelovila se vrijednost koja nije dopustila odreći se vjere i pogaziti zavjete krsnih obećanja. Divan primjer svim kršćanima, posebice djevojkama i majkama, neka budu svjesni svoga kršćanskoga dostojanstva, pa ostanu vjerni obećanjima danim na krštenju!

(Na uspomenu priredio: Želimir Puljić, zadarski nadbiskup emeritu, u Zadru 18. kolovoza 2025.)